

Riktlinjer för biståndsbedömning

Dokumenttyp	Dokumentansvarig	Beslutsinstans	Giltig från
Riktlinjer	Äldreomsorgschef	Kommunstyrelsen	2020-06-01
Dnr	Fastställd/upprättad	Reviderad av	Senast reviderad
2020/100-730	2020-04-14 § 53		
Dokumentet gäller för Tjänstepersoner i Sorsele kommun			

Innehåll

Inledning	4
Syfte	4
Grundläggande bestämmelser	4
Skälig levnadsnivå	4
Vägledande principer vid biståndsbedömning.....	4
Dubbelbemanning	4
Aktualisering.....	5
Förhandsbedömning.....	5
Beslut att ej inleda utredning	5
Beslut att inleda utredning	5
Utredning	5
Makar/sammanboende	5
Dokumentation.....	6
Beslut	6
Rätten att överklaga	6
Handläggning av överklagan	7
Uppföljning av beslut.....	7
Tolk	8
Informationsskyldighet	8
Samisk förvaltningskommun	8
Flytt till annan kommun/ Bosättningskommun.....	8
Vistelsekommun	9
Insatser enligt SoL 4 kap 1 §.....	10
Omvårdnad.....	10
Service.....	10
Aktivitet	10
Egenvård	11
Tillsyn	11
Övriga insatser	11
Husdjur.....	11
Stöd till den som vårdar eller stödjer anhöriga	11
Boendestöd.....	12
Målgrupp.....	12
Riktlinjer för handläggning och genomförande av boendestöd.....	12

Verkställighet.....	13
Korttidsboende.....	13
För att beviljas korttidsboende bör den enskilde uppfylla något av dess kriterier:	13
Prioriteringsordning korttidsverksamhet	14
Växelvård på korttidsboende	14
Vård i livets slutskede.....	14
Samordnad individuell plan (SIP).....	14
Egenvård	14
Ledsagning.....	14
Trygghetsboende.....	15
Trygghetslarm.....	15
Tillsynskamera.....	15
Särskilt boende/Bedömningskriterier vid utredning om särskilt boende.....	15
Husdjur på särskilda boenden	16
Demensboende.....	16
Om den enskilde tackar nej till tilldelad plats.....	16
Parboende inom särskilt boende för äldre.....	16

Inledning

Social- och utbildningsutskottet ansvar för insatser i form av bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453)

för äldre och personer med funktionsnedsättning i Sorsele kommun. I lagen finns regler om skyldigheter att bedriva vissa verksamheter för att tillgodose medborgarnas behov. Socialtjänstlagen är en målinriktad ramlag som ger social- och utbildningsutskottet möjlighet att besluta om riktlinjer för biståndshandläggning inom äldreomsorgen. Riktlinjerna är en vägledning främst riktat till handläggare för bedömning och beslut av vård- och omsorg i hemmet samt för särskilda boendeformer för äldre enligt Socialtjänstlagen. Det görs alltid en prövning utifrån den enskildes individuella behov.

Syfte

Riktlinjerna ska utgöra vägledning i handläggarens arbete med rättssäker utredning, behovsbedömning och beslutsfattande samt uppföljning av insatser. Det ska bidra till ett enhetligt synsätt vid bedömningar och ge en likartad service och omvårdnad.

Grundläggande bestämmelser

All handläggning ska utföras i enlighet med gällande lag, förarbeten till gällande lag och föreskrifter samt vara anpassad till aktuell rättspraxis.

Sorsele kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Insatser inom socialtjänst ska vara av god kvalitet. Insatserna ska utformas och genomföras tillsammans med den enskilde och vid behov i samverkan med andra. Den enskilde som på grund av fysiska, psykiska, sociala och/eller existentiella behov behöver hjälp och stöd i den dagliga livsföringen och som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Det finns inte några begränsningar för vilka typer av insatser som den enskilde kan ansöka om. Oavsett vilket bistånd ansökan gäller ska rätten till bistånd alltid prövas.

Skälig levnadsnivå

Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms alltså utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov. Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Vid bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligt kan handläggaren vid tveksamhet söka stöd i rättspraxis, i Socialnämndens riktlinjer och i kollegial ärendehandledning.

Vägledande principer vid biståndsbedömning

Den enskilde har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen när han/hon inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt. Personen ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Den dagliga livsföringen skall underlättas och möjliggöras och kvarboende i det egna hemmet ska underlättas.

Dubbelbemanning

Om kundens behov är av sådan karaktär att utförandet av insatsen, exempelvis förflyttning och mobilisering av kund, behöver göras genom dubbelbemanning, ska detta beviljas av

handläggare. Bedömning av att kunden har sådant behov kan exempelvis göras av hemsjukvården. Om kundens behov inte är av sådan karaktär att dubbelbemanning behövs för kundens skull, men att utföraren anser att dubbelbemanning behövs av arbetsmiljöskäl, ska handläggare inte bevilja dubbelbemanning. Dubbelbemanning av arbetsmiljöskäl genererar ingen högre ersättning till utföraren.

Aktualisering

Ett ärende kan aktualiseras hos äldreomsorgen genom anmälan, egen ansökan eller egna iakttagelser. All väsentlig muntlig information skall dokumenteras.

Förhandsbedömning

Snarast efter anmälan eller äldreomsorgens egna iakttagelser görs en bedömning ifall det föreligger behov av utredning. I förhandsbedömningen kan kontakt tas med den enskilde samt eventuell anmälare, för att förtydliga de uppgifter som redan lämnats. Beslut om att inleda utredning eller inte ska tas inom två veckor från aktualiseringen.

Beslut att ej inleda utredning

Om utredning inte inleds registreras handlingen med angivande av beslutsfattare, beslutsdatum och beslutsmotivering.

Beslut att inleda utredning

Social- och utbildningsutskottet ska utan dröjsmål inleda utredning när något genom ansökan eller på annat sätt kommer till utskottets kännedom som kan föranleda någon åtgärd från utskottets sida. Den enskilde ska alltid underrättas när en utredning inleds.

Utredning

En utredning baseras på insamlad information och har som syfte att ge beslutsfattaren ett underlag för en professionell bedömning samt beslut. I vissa fall är utredaren även beslutsfattare och i andra fall ska utredningen vidare till en beslutsfattare. En utredning ska genomföras skyndsamt och alltid leda fram till någon form av beslut, till exempel avslag eller bifall i form av insats. Utredningen ska innehålla väsentlig och korrekt information.

En utredning enligt Socialtjänstlagen gällande en vuxen person kan inte genomföras mot personens vilja. Denne har rätt att bestämma från vilka personer information ska inhämtas. Detta kan leda till avslag på ansökan om social- och utbildningsutskottet inte får den information de behöver för att kunna utreda ansökan.

Utredningens omfattning varierar beroende på personens behov och typ av insats. Utgångspunkten är att personen ska ges möjlighet att medverka i och utöva inflytande på informationsinsamlingen samt planeringen av insatsen. Utredningen ska vara tillräckligt omfattande för att kunna ge ett tillfredsställande underlag för beslut, men inte vara mer genomgripande än vad som är nödvändigt för utredningens syfte.

Makar/sammanboende

Enligt äktenskapsbalken har makar ett gemensamt ansvar för hem och ska i samråd verka för familjens bästa. Det innebär att hemmets skötsel som att städa, handla, laga mat och liknande uppgifter är makarnas gemensamma ansvar. Om båda makarna/sammanboende har gjort en ansökan om bistånd, utreds behovet för var och en. De ska alltid ha varsitt beslut om båda har ansökt om insatser. Om bara den ene har behov avslås ansökan med hänvisning till att man hjälps åt i en hushållsgemenskap.

Dokumentation

Den information som framkommer under utredningen ska dokumenteras löpande under utredningstiden. Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Dokumentationen ska utformas med respekt för den enskildes integritet och beskrivningen av den enskildes förhållanden ska präglas av saklighet och objektivitet. Om personen i fråga anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig ska detta antecknas. Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem. Det ska även vara tydligt hur informationen som inhämtats har tolkats och analyserats. Det skall framgå vad som är faktiska omständigheter och vad som är bedömningar. Den enskildes inställning till eventuella insatser ska dokumenteras.

Dokumentationen är viktig för att den sökande ska kunna få insyn i ärendet. För att en biståndssökande ska ha möjlighet att begära rättelse och överklaga ett beslut är det extra viktigt att alla förhållanden mellan denne och socialtjänsten har dokumenterats i nödvändig utsträckning.

Dokumentationen ska vara så utformad att den möjliggör en korrekt bedömning och utgör en tillräcklig grund för beslut. Dokumentationen ska också kunna användas för tillsyn, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och för forskning.

Om den enskilde begär att få läsa eller få kopia av den dokumentation som finns i personakten ska han/hon så snart som möjligt få tillgång till dessa. Alla handlingar som rör en enskilds personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

Beslut

En enskild som inkommit med en ansökan har alltid rätt att få ett beslut. Beslutet kan innebära att insatser beviljas eller avslås, helt eller delvis. Beslutet ska vara utformat så att den enskilde lätt kan förstå vad det innebär och ska även innehålla under vilken tidsperiod som en insats beviljas.

Ett beslut ska alltid innehålla:

- vem beslutet gäller
- vad beslutet avser
- motivering av beslutet (vid avslag)
- under vilken tid beslutet gäller
- enligt vilket lagrum beslutet fattas
- när beslutet fattats
- av vem beslutet fattats (namn och befattning)
- vilka mål som finns med beslutade omsorgsinsatser

Den enskilde ska alltid underrättas om beslutet. Om beslutet innebär avslag ska det alltid meddelas skriftligt tillsammans med en hänvisning om hur man överklagar detta. Beslutet skickas med rekommenderat brev. Gynnande beslut ska alltid tas med omprövningsförbehåll.

Rätten att överklaga

Beslut ska överklagas skriftligt. I skrivelsen anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. Den sökande kan vända sig till den handläggare som fattat beslutet för

att få hjälp. Det är den sökande själv eller hans/hennes ombud som står för innehållet och som undertecknar överklagandet.

Handlingar som ska skickas till Förvaltningsrätten av biståndshandläggare:

- original av överklagan (kopia sparas i personakt)
- original av yttrande (kopia sparas i personakt)
- kopia av mottagningsbevis
- kopia av avslagsbeslut och utredning

Handläggning av överklagan

En skriftlig besvärshänvisning skall alltid bifogas med avslagsbeslut till den som har rätt att överklaga, det vill säga till den enskilde eller i förekommande fall god man/förvaltare. Om den klagande så önskar ska handläggaren vara behjälplig vid skrivandet av överklagan.

Skrivelsen ställs till förvaltningsrätten men skall först lämnas till den myndighet som har meddelat beslutet, enl. 23§ FL. Den ska ha kommit in inom tre veckor från den dagen den enskilde fick ta del av beslutet, enligt 23§ FL.

Enligt 26§ FL har myndigheten möjlighet att rätta till eventuella felaktigheter såsom stavfel eller liknande. Överklagan behandlas snarast och vid ankomst av ansvarig handläggare som fattat det överklagade beslutet. En prövning ska ske om skrivelsen med överklagan har kommit in i rätt tid, en så kallad rätt tidsprövning enl. 24§ FL. En skyndsamt prövning utförs om ärendet skall omprövas eller ej, enligt 27§ FL. Skäl till omprövning kan vara att det första beslutet är uppenbart fel eller att det i överklagandet framförda förhållanden var okända vid beslutsfattandet.

Om ett nytt beslut fattas i enlighet med överklagandet, skall detta meddelas snabbt och enkelt till den som klagat. Skyldigheten gäller även om beslutet överklagas såvida inte klagande begär att beslutet tills vidare inte skall gälla (inhibition).

Om överklagandet har kommit in i rätt tid men inte föranleder ändring av beslutet, skall överklagandet skyndsamt skickas vidare till förvaltningsrätten. Om överklagan bifalls av Förvaltningsrätten har myndigheten rätt att överklaga domen i Kammarrätten.

Avslås överklagan i Förvaltningsrätten har den enskilde rätten att överklaga domen vidare till Kammarrätten enligt förfarandet som beskrivs ovan. Huvudregeln är att beslut från Förvaltningsrätten eller Kammarrätten skall verkställas omgående.

Uppföljning av beslut

Biståndshandläggaren har i uppdrag att kontakta brukaren och följa upp besluten. Efter beslut ska en första uppföljning med den enskilde ske inom sex månader.

Om brukaren har gått från akutplats och är föremål för tidig hemgång; då ska beslutet följas upp så snart det är möjligt. Beslut skall i första hand följas upp i hemmet minst en gång per år. Om Social- och utbildningsutskottet erhållit information som till exempel förändrat vårdbehov kan anledning finnas att följa upp beslut tidigare. En kopia av den genomförandeplan som upprättas ska sändas till biståndshandläggaren så snart det är möjligt dock senast en månad efter verkställighets början. Genomförandeplanen utgör en del i biståndshandläggarens uppföljning av beslut i enskilda ärenden. För att hemtjänsten skall kunna göra en genomförandeplan skall de delges hemtjänstbeslut och målet med dessa.

Tolk

När en myndighet har att göra med någon som inte behärskar det svenska språket eller som har en allvarlig tal- och hörselskada, bör myndigheten använda tolk. Så långt det är möjligt bör det undvikas att använda anhöriga eller vänner som tolk.

Informationsskyldighet

Kommunen har informationsskyldighet till personer som har behov av insatser men som inte är motiverade att ta emot stöd.

Samisk förvaltningskommun

Sorsele kommun är en samisk förvaltningskommun. Det innebär att enskilda har rätt att använda samiska vid muntliga och skriftliga kontakter med Social- och utbildningsutskottet i enskilda ärenden där Social- och utbildningsutskottet fattar beslut, samt att erhålla muntligt och skriftligt svar på samma språk. Enskilda har också rätt att begära skriftlig översättning av beslut och motivering.

Det åligger också nämnden att verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i samtliga minoritetsspråk som anges i lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Kommunen har även skyldighet att anordna särskilt boende helt eller delvis på samiska om någon i förvaltningsområdet önskar detta. Information om kommunens aktuella boenden ges av biståndshandläggaren i samband med sådan ansökan. Handläggare har skyldighet att informera om individens rättigheter till samisk äldreomsorg.

Flytt till annan kommun/ Bosättningskommun

Ansökan vid flytt från/till annan kommun enligt 2 kap 3 § SoL.

Bestämmelsen avser personer som på grund av ålderdom, funktionshinder eller allvarlig sjukdom har ett behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i en annan kommun utan att garanteras insatser, i form av hemtjänst eller särskild boendeform, enligt 4 kap 1 § SoL. Den enskilde ska vända sig till inflyttningskommun med sin ansökan. Hemkommunen är skyldig att på begäran bistå med de uppgifter som behövs för utredning och bedömning. Dessa uppgifter kan lämnas utan hinder av sekretess. Ansökan skall behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningskommun.

Biståndsutredning inför flytt till annan kommun En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningskommunen bistår med behövliga insatser, får enligt 2 a kap. 8 § SoL hos den kommunen ansöka om sådana insatser. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningskommunen. Det förhållandet att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen får inte beaktas vid bedömningen av ansökan. På begäran av inflyttningskommunen är hemkommunen skyldig att bistå med den utredning som behövs för att kunna pröva ansökan. Den enskilde ska lämna samtycke till att uppgifter lämnas ut. Biståndsutredning görs av hemkommunen i enlighet med inflyttningskommunens begäran om vad utredningen ska innehålla. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna gör inflyttningskommunen ett avslag där motiveringen framgår

Vistelsekommun

Äldre personer har rätt till stöd och hjälpinsatser vid vistelse under en kortare tid i en annan kommun, t.ex. vid semester eller vistelse i sin sommarstuga under olika perioder under året. Vistelsekommunen är skyldig att på begäran av bosättningskommunen bistå med utredning och verkställighet i vissa fall. Bosättningskommunen ersätter vistelsekommunen för hjälp med verkställighet enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar.

Insatser enligt SoL 4 kap 1 §

För alla beslut som gäller omsorg skall det finnas konkreta, realistiska, mätbara och tidsatta mål. Dessa mål skall tydligt framgå i beslutet och inkluderas i genomförandeplanen.

Omvårdnad

- Personlig hygien: Övre- och/eller nedre toalett, smörja med kräm, rengöra och sätta på hörapparat och glasögon, munvård, borsta/kamma hår, rakning. Översyn av hygienutrymmen.
- På- och avklädning: Plocka fram kläder och ge den hjälp som eventuellt behövs.
- Måltider: Ställa i ordning frukost och/eller kvällsmål.
- Äta och dricka: Värma, duka fram/av, lägga upp på tallrik, finfördela maten, breda smörgåsar, hålla upp dryck, hjälp med matning, sällskap vid måltid. Rensa bort gammal mat ur kylskåpet.
- Egenvård: Ge insulin, ta av och på stödstrumpor, ge läkemedel samt ordinerad träning.
- Dusch: Hjälp till och från dusch, av- och påklädning, dusch inklusive hårtvätt, rulla/föna hår, nagelvård om inte fysiologiska eller medicinska skäl föreligger, ta fram rena kläder, smörja med krämer, torka golv, hänga upp badlakan

Service

- Inköp/ärenden: Skriva inköpslista tillsammans med brukaren. Plocka varor i butik, köra hem varor och plocka in på avsedd plats. Hämta läkemedel på apotek. Redovisning av kvitton Tillhandahåller butik handling och utkörning skall insatsen inköp inte beviljas.
- Matdistribution: Den som är beviljad matdistribution med tillhörande matabonnemang får maten levererad till hemmet av hemtjänsten. Behöver personen praktisk hjälp att till exempel skära maten behövs ett beslut om måltidsstöd.
- Tvätt: Sortering av smutstvätt, tvätta, hänga/torktumla, boka tvättid. Vika tvätt och lägga på avsedd plats.
- Renbäddning: Byte av sängkläder sker i samband med städ
- Städ: Hjälp med städning beviljas i form av städ av två rum och kök samt hygienutrymmen och hall . Vid särskilda skäl, till exempel allergi, kan det vara nödvändigt att bevilja städhjälp oftare. Städutrustning tillhandahålls av den enskilde i ordinärt boende.
- Diska: Diska undan disk, plocka i och ur diskmaskin, torka av diskbänk och spis, torka av matbord och mikroågsugn.
- Sopor: Bära ut hushållssoporna till sopkärlet.

Aktivitet

Aktivitet är ett samlingsbegrepp för flera insatser och innefattar social samvaro och promenad utomhus. Insatsen är en social aktivitet som ska tillgodose den enskildes behov av social kontakt när inga eller få egna sociala kontakter finns. I bedömningen av om denna insats bör väljas för att tillgodose den enskildes behov ska den enskildes egna kontaktnät kartläggas och vägas in. Den som bor tillsammans med annan eller har god kontakt med anhöriga/vänner bör i normalfallet anses ha fått sina behov av social samvaro tillgodosett genom dessa kontakter.

Den som beviljats andra insatser som också syftar till att bryta social isolering t.ex. ledsagning eller dagverksamhet, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov tillgodosett genom dessa insatser. Enskilda i behov av rehabilitering kan erbjudas den genom hemsjukvård eller primärvård.

- Aktivitet kan beställas med maximalt 4 timmar per månad.

Egenvård

För att bistånd för egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas krävs:

- Intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård samt att den enskilde själv bedömts kunna ansvara för insatsen
- Att personal som ska genomföra insatsen inte behöver särskild utbildning

Hälso- och sjukvårdsåtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt Socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslut. Egenvård är en biståndsbeviljad insats där den enskilde själv ansvarar för utförandet av en hälso- och sjukvårdsuppgift men får praktiskt stöd och hjälp i utförandet. En förutsättning för att beviljas egenvård är att den enskilde själv klarar av att ta ansvar för uppgiften men behöver praktisk hjälp. Personal som ska genomföra åtgärden behöver inte ha särskild utbildning. Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt.

Egenvård ska beställas av hälso- och sjukvården (exempelvis från Regionen eller hemsjukvården) och med i beställningen ska det finnas ett egenvårdsintyg. I avvaktan på beslut från biståndshandläggaren ligger ansvaret för åtgärden på Hemsjukvården.

Tillsyn

Vid insats som enbart gäller tillsyn, gäller att insatsen ges i form av e-hemtjänst. Om bedömning görs att den enskildes behov fullt ut ej kan tillgodoses genom e-hemtjänst kan tillsyn med hembesök beviljas.

Vid beslut om hemtjänst anges om insatsen ska ges genom hembesök, e-hemtjänst eller som en kombination av båda. Den enskilde kan inte beviljas e-hemtjänst enbart för att ha kontakt med anhöriga.

E-hemtjänst kan beviljas med hjälp av:

- Digital tillsyn
- Telefon

Övriga insatser

- Ledsagning
- Avlösning i hemmet
- Dagverksamhet
- Korttidsboende

Husdjur

Skötsel av husdjur beviljas inte.

Stöd till den som vårdar eller stödjer anhöriga

Enligt socialtjänstlagen ska social- och utbildningsutskottet ge stöd och avlastning till dem som vårdar anhöriga/närstående. Stödet ska, så långt det är möjligt, vara individanpassat och utformas i samråd med berörda parter. Stödet kan utformas på olika sätt. Det kan vara riktat till den som vårdas och indirekt innebära ett stöd för den som vårdar, exempelvis avlösning, dagverksamhet och korttidsplats. Det är den som vårdas som får beslut om insatsen.

Anhörigbidrag

Anhörigbidrag är ett bidrag som efter beslut kan betalas ut till den enskilde som behöver stöd och omsorg. Anhörigbidrag kan ges till person som av fysiska, psykiska eller andra

skäl möter betydande svårighet i sin livsföring och som vårdas av anhöriga i hemmet. Som anhörig i detta sammanhang räknas även vänner och grannar.

Anhörigbidrag är en form av bistånd som ges med stöd av 4 kap 2 § Socialtjänstlagen. Beslut om avslag på ansökan om anhörigbidrag kan inte överklagas genom förvaltningsbesvär utan prövningen ska göras i form av en laglighetsprövning enligt kommunallagen.

För att beviljas anhörigbidrag har Sorsele kommun följande kriterier:

Den sökande är folkbokförd och stadigvarande bosatt i kommunen

Den sökande bedöms ha ett behov av omvårdnad, stöd, aktivering och/eller tillsyn som uppfyller lägsta nivå enligt fastställd poänglista.

Anhörig är en person som bedöms lämplig för uppgiften

Att tillfredställande förutsättningar för att kunna ge omsorg/omvårdnaden i hemmet föreligger

Arbetet ska främst bestå av personlig omvårdnad och vara av sådan art som man normalt inte hjälper varandra med inom ramen för föräldraansvar eller hushållsgemenskap.

Boendestöd

Boendestöd är en insats som beviljas som ett individuellt behovsprövat bistånd.

Biståndsbeslutet är alltid tidsbegränsat och omprövas regelbundet eller om förhållanden förändras.

Boendestöd är en socialpedagogisk insats som ges till personer med eget boende. Syftet är att öka personens möjlighet till att aktivt delta i samhället samt ge stöd och struktur för att klara av vardagsuppgifter. Insatsen innebär ett professionellt stöd och bygger på egenansvar hos mottagaren av insatsen, vilket är avgörande för att resultatet ska bli bra och långsiktigt. Personalen arbetar med individen, inte åt individen.

Målgrupp

Personer mellan 18-67 år med psykisk funktionsnedsättning, neuropsykiatriska funktionshinder, personlighetsstörningar, utvecklingsstörning och/eller psykosociala problem.

Riktlinjer för handläggning och genomförande av boendestöd

För att handläggare ska kunna utreda rätten till insatsen boendestöd så kan medicinskt underlag begäras, antingen muntligt eller skriftligt från sjukvården, detta för att kunna avgöra om den sökande tillhör målgruppen eller ej. I samband med barnärenden som utreds av socialsekreterare kan den utredningen ligga till grund för bedömningen istället för ett medicinskt underlag.

Boendestöd är inte detsamma som hemtjänst, det vill säga att boendestödjaren ska inte hjälpa genom att göra åt personen utan på olika sätt stödja individen att hitta sin motivation och lösningar som på olika sätt underlättar vardagen och gör att den enskilde kan nå sina mål. Boendestödjaren kan, om behovet finns, utföra praktiska moment tillsammans med personen i sämre perioder.

Boendestöd utreds och beslutas av handläggare som utreder och handlägger ansökningar enligt Socialtjänstlagen. I utredningen tydliggörs den enskildes individuella behov och i beslutet framgår i hur stor omfattning den enskilde beviljas boendestöd. Behovet av

boendestöd varierar över tid på grund av den enskildes hälsotillstånd. Behoven ska tydliggöras i utredning och beslut. Beslutet om boendestöd ska tidsbegränsas på en period om 1-6 månader.

Boendestöd kan beviljas så länge insatsen fyller sin funktion, den enskildes behov ska styra. Boendestöd kan beviljas för social tid föra att bryta den enskildes isolering. Vad gäller myndighetskontakter så ska stödet framförallt vara inför kontakten.

Om brukaren har stora behov även utanför kontorstid hänvisas brukaren att söka hemtjänst eller annan lämplig insats som komplement till boendestöd.

Verkställighet

Verksamheten har ett uppdrag att utgå från när verkställigheten ska genomföras. Det är boendestödjaren som tillsammans med brukaren planerar när och hur den beviljade insatsen ska utföras, vid speciella behov tillsammans med handläggare. Boendestödet ska verkställas så snart som möjligt. Om den enskilde vill ha uppehåll från boendestöd ska det meddelas i förväg samt hur länge uppehållet gäller. Vid uppehåll av insatsen ska verkställaren rapportera det till ansvarig handläggare. I slutet av varje beslutsperiod ska verkställaren skriva en rapport som sedan lämnas till ansvarig handläggare.

Tillfälligt utökade behov kan uppstå, då den enskilde inte själv kan utföra allt mer åt personen, verkställaren beskriver det utökade behovet i rapporten där även nya eller ändrade behovsområden beskrivs.

I boendestöd ingår det inte att skjutsa brukaren.

Korttidsboende

Korttidsboende beviljas enligt 4 kap 1 § SoL då den enskilde tillfälligt har behov av mer omfattande rehabilitering eller omvårdnad som inte kan tillgodoses i ordinärt boende. Insatsen korttidsboende tidsbegränsas, som längst tre fyra veckor. Korttidsboende ska inte beviljas för att den enskilde tillfälligt inte kan vistas i sin egen bostad eller för att den enskilde saknar bostad. Den enskilde kan inte själv välja på vilken plats korttidsboendet verkställs den enskildes vård- och omsorgsbehov kan under korttidsvistelsen förändras. Om den enskilde ansöker om särskilt boende och bedöms ha rätt till det, fortsätter vistelsen på korttidsboende till dess ett särskilt boende erbjuds. Tackar den enskilde nej till första erbjudandet, får den enskilde gå hem till sitt ordinära boende i väntan på nytt erbjudande.

Växelvård på korttidsboende kan vara ett viktigt stöd för den enskilde i ordinärt boende, antingen vid enstaka tillfällen eller återkommande vistelser/perioder.

Korttidsboende avser tillfällig vistelse, inte permanent boende. Av dokumentation och beslut skall det tydligt framgå mål med beslut och i vilken omfattning. Målen skall vara konkreta, realistiska, mätbara och tidsatta. Målen skall delges verkställande chef på det aktuella korttidsboendet. Inför omprövning skall målen utvärderas.

För att beviljas korttidsboende bör den enskilde uppfylla något av dess kriterier:

- Bedömning om behov av korttidsboende ska alltid göras utifrån den enskildes behov och situation.
- Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov dygnet runt.
- Behov av utredning av den enskildes möjligheter att bo kvar hemma

- Grav kognitiv svikt
- Behov av avlastning för anhöriga.
- Den enskilde som har behov av vård och omsorg i livets slut.
- När rehabiliterande åtgärder inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden.

Prioriteringsordning korttidsverksamhet

- Utskrivningsklara personer från akutplats
- Akut behov av korttidsplats från ordinärt boende
- Växelvård

Växelvård på korttidsboende

- Korttidsboende/ växelvis korttidsboende bör inte beviljas för att den enskilde tillfälligt inte kan vistas i sin egen bostad eller för att den enskilde saknar bostad.
- Växelvård bör inte heller beviljas om behovets omfattning innebär att den enskilde spenderar större delen av sin tid på växelvårdsplats.
- Växelvis korttidsboende beviljas som regel för en till två veckor på korttidsboende omväxlande med hemmavistelse en till två veckor. Vid särskilda skäl kan växelvis korttidsboende beviljas för längre tidsperiod än tidsperioden för hemmavistelse.

Vård i livets slutskede

Vård i livets slutskede sker vanligen i den enskildes hem. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och hemsjukvårdsinsatser inte känner sig trygg med den vård och omsorg som ges i hemmet eller om behovet är så omfattande kan korttidsboende bli aktuellt.

Samordnad individuell plan (SIP)

Kommunal aktör ska, om det finns behov, initiera till en Samordnad individuell plan, SIP. SIP ska upprättas tillsammans med den enskilde om det finns behov av insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård och där samordning bör genomföras.

Egenvård

Hälso- och sjukvårdsåtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt Socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslut. Egenvård är en biståndsbeviljad insats där den enskilde själv ansvarar för utförandet av en hälso- och sjukvårdsuppgift men får praktiskt stöd och hjälp i utförandet.

För att bistånd av egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas krävs:

- att den enskilde själv klarar av att ta ansvar för uppgiften men behöver praktisk hjälp.
- intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård samt att den enskilde själv bedömts kunna ansvara för insatsen

Personal som ska genomföra åtgärden behöver inte ha särskild utbildning. Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt. Egenvård ska beställas av hälso- och sjukvården (exempelvis från Regionen eller från Hemsjukvården) och med i beställningen ska det finnas ett egenvårdsintyg.

I avvaktan på beslut från biståndshandläggaren ligger ansvaret för åtgärden på Hemsjukvården.

Ledsagning

Kommunens policy är att kontaktperson i första hand tillfrågar närstående för ledsagning. Ledsagning med kommunens personal i samband med resa beviljas endast vid särskilda skäl.

Trygghetsboende

Syftet med trygghetsboende som boendeform är att erbjuda ett boende med hög tillgänglighet, möjligheter till utökad service och social gemenskap. Det ger en grund för trygghet och hög boendekvalitet. Sorsele kommun ansvarar för bemanning med vård/vårdinna på trygghetsboendet med aktiviteter fem dagar/vecka.

För att bli beviljad en trygghetsbostad gäller följande kriterier:

- Personen ska vara folkbokförd i Sorsele kommun
- När det gäller makar, sambor eller syskon räcker det med att en av personerna uppfyller kraven. Kommunen tillämpar inte kvarboendepincipen i trygghetsboendet.
- Beviljade hemtjänstinsatser ska understiga 28 timmar per vecka.
- När kommunens hemtjänstinsatser inte räcker till för att täcka behovet i ordinärt boende.

Trygghetslarm

Trygghetslarm beviljas för att motverka otrygghet och/eller för att den enskilde ska kunna kalla på hjälp vid akuta situationer. Syftet är att upprätta en samtalskontakt mellan den enskilde och hemtjänstpersonal och vid behov få hjälp.

Kriterier för att beviljas trygghetslarm:

- För personer som riskerar att ramla eller känner en viss oro.
- Efter bedömning finns möjlighet för boende att erbjudas trygghetslarm i en radie av 30 km från Sorsele samhälle. Områden utöver detta kan beviljas efter särskild prövning.

Tillsynskamera

Tillsynskamera kan beviljas om särskilt behov finns.

Särskilt boende/Bedömningskriterier vid utredning om särskilt boende

- Behov av dagliga omfattande vård och omsorgsinsatser och tillsyn dygnet runt kombinerat med att den enskilde inte kan kalla på hjälp, alternativt påkallar hjälp oavsett om det föreligger behov eller ej.
- Behovet ska inte vara övergående och inte kunna avhjälpas genom en tids rehabilitering i hemmet eller på korttidsboendet eller genom avlösning och växelvård.
- Tillräcklig tillsyn eller tillräckliga trygghetsskapande åtgärder bedöms ej kunna åstadkommas i ordinärt boende. Detta gäller framförallt personer med demenssjukdomar, psykisk problematik eller personer som av andra orsaker upplever ständig oro. Uttryck av stark oro/ fara för sig själv bör styrkas via ett läkarutlåtande.
- När hemtjänst och andra insatser i och utanför ordinärt boende bedöms som ej tillräckliga för att uppnå/eller tillförsäkras en skälig levnadsnivå.
- När den enskilde har fått ett beslut om att flytta till särskilt boende skall plats erbjudas inom skälig tid. Med skälig tid avses högst tre månader efter beslutet.

Flytt från ett särskilt boende till ett annat är en verkställighetsfråga och kräver inget biståndsbeslut. Om den enskilde eller god man motsätter sig en flytt uppstår frågan om beslutet är möjligt att överklaga. Både Justitieombudsmannen och Högsta förvaltningsdomstolen har konstaterat att ett beslut om ändrad verkställighet avseende bistånd i form av särskilt boende kan bli föremål för domstolsprövning, exempelvis om flytten innebär en ändring av inriktningen på vården och omsorgen, den enskilde flyttas långt från hemorten eller om hen har bott länge i det nuvarande boendet. Skyldigheten för nämnden att fatta ett formellt överklagningsbart beslut får bedömas i varje enskilt fall. Personer som är aktuella för särskilt boende har i de flesta fall omfattande sociala och medicinska behov. Vid utredning krävs därför samverkan med sjuksköterska och/eller arbetsterapeut.

Husdjur på särskilda boenden

Ägaren har det fullständiga ansvaret och ska kunna ta hand om djuret. Fullständigt ansvar innebär inköp av mat, ge mat, rastning, veterinärbesök, rengöring av t.ex. kattlåda samt städning/rehållning. Vårdboendets chef är ytterst ansvarig för om beslutet om inflyttning av djur på boende är förenligt med de förutsättningar som finns vid boendet. Förändras den boendes/ägarens hälsotillstånd och omöjliggör fullständigt ansvar för husdjuret upphör tillstånd att ha husdjur på boendet.

Demensboende

För att vara aktuell för boende på demensavdelning krävs en demensdiagnos.

Om den enskilde tackar nej till tilldelad plats

Om behovet av insats kvarstår kan ett beslut om vård- och omsorgsboende inte anses vara verkställt i och med att den enskilde tackar nej till erbjudet boende. Beslutet anses verkställt när

den enskilde tackat ja till den erbjudna bostaden och har flyttat dit. Att den enskilde tackar nej

till det erbjudna boendet kan bero på att boendet inte motsvarar den enskildes önskemål eller

att det inte är anpassat till den enskildes behov. Att den enskilde tackar nej till det erbjudna boendet behöver därför inte innebära att förutsättningarna för biståndsbeslutet har ändrats.

Om

den enskildes behov kvarstår, kvarstår även beslutet. Nämnden kan därmed inte återkalla det

gynnande beslutet enbart av den anledningen att den enskilde tackar nej till ett erbjudet boende.

Det kan däremot vara möjligt att den enskilde tackar nej för att behov inte längre föreligger eller om behovet kan tillgodoses på annat sätt. I de fallen finns det möjlighet för nämnden att

avsluta ärendet. Det bör då antecknas i den enskildes journal när och av vilka skäl insatsen avslutas (SOSFS 2006:5).

Parboende inom särskilt boende för äldre

Det är den som ansöker om/är beviljad särskilt boende som kan ansöka om medboende. Ett beslut om medboende är i grunden ett biståndsbeslut enligt SoL. Det prövas med utgångspunkt från vad som ska ingå i en skälig levnadsnivå. Handläggaren ska informera om omständigheter som leder till att insatsen avslutas, exempelvis dödsfall eller flyttning.

Den medboende (utan egen behovsbedömning) ska då flytta inom ~~sju~~ tre månader efter att dess make/maka har avlidit eller flyttat. Villkoren för medboende regleras också i bilaga till hyreskontraktet.